

God is dood – of schittert hij door afwezigheid?

Alle religies geloven dat God de wereld en de mensheid heeft geschapen. Maar als je door iemand bent gemaakt, ben je niet meer dan een marionet, je hebt geen eigen ziel. En als je door iemand bent gemaakt, kan hij je ieder moment weer laten verdwijnen. Hij heeft je niet gevraagd of je gemaakt wilde worden, hij zal je ook niet vragen: 'Wil je weer uit de wereld verdwijnen?'

Het is een waandenkbeeld, dat God de wereld en de mensheid geschapen heeft, en als je daarin gelooft, is God de allergrootste dictator. Als God bestaat, dan is de mens een slaaf, een marionet. Hij heeft alle touwtjes in handen, hij heeft zelfs de macht over jouw leven. Er kan dan geen sprake zijn van verlichting. Er kan dan geen Gautam Boeddha bestaan, omdat er helemaal geen vrijheid is. God trekt aan de touwtjes en jij danst; hij trekt aan de touwtjes en je huilt; hij trekt aan de touwtjes en je vermoordt iemand, je pleegt zelfmoord, je begint een oorlog. Je bent niet meer dan een marionet en hij is de poppenspeler.

Er kan dan geen sprake zijn van zonde of deugd, zondaren en heiligen. Niets is goed en niets is slecht, want je bent slechts een marionet. Een marionet kan niet verantwoordelijk zijn voor zijn daden. Alleen iemand die vrij is kan verantwoordelijk worden gesteld voor zijn handelen.

Of God bestaat óf er is vrijheid; het kan niet allebei tegelijk bestaan.

Dat is de fundamentele betekenis van de uitspraak van Friedrich Nietzsche: 'God is dood, dus is de mens vrij'.

Geen enkele theoloog, geen enkele grondlegger van een religie heeft eraan gedacht, dat wanneer je gelooft dat God de schepper is, je de menselijke waardigheid: het bewustzijn, de vrijheid en de liefde vernietigt. Je ontnemt de mensen alle verantwoordelijkheid, en je pakt hen alle vrijheid af. Je reduceert het hele bestaan tot een bevlieging van een rare snuiter, God genaamd.

Maar Nietzsche's uitspraak betreft slechts één kant van de medaille. Hij heeft volkomen gelijk, maar het betreft slechts één kant van de medaille. Zijn uitspraak is heel belangrijk en van grote betekenis, maar hij heeft één ding vergeten. En dat was te verwachten, omdat zijn uitspraak gebaseerd is op rationaliteit, logica en intellect en niet voortkomt uit meditatie. De mens is vrij, maar vrij waarvoor? Als er geen God is en de mens vrij is, betekent dat gewoon dat de mens nu in staat is om wat dan ook te doen, goed of slecht; niemand kan een oordeel over hem vellen, niemand kan hem vergeven. Dit is gewoon losbandigheid.

Nu komt de andere kant ter sprake. Je neemt God weg en je laat de mens volkomen leeg achter. Ja, je verklaart de mens tot een vrij wezen, maar waarvoor? Hoe kan hij op een creatieve en verantwoordelijke manier gebruik maken van zijn vrijheid? Hoe kan hij voorkomen dat vrijheid alleen maar losbandigheid wordt?

Friedrich Nietzsche wist niets van meditatie af – dat is de andere kant van de medaille.

De mens is vrij, maar alleen als hij geworteld is in meditatie, kan zijn vrijheid hem vreugde geven en een weldaad voor hem zijn.

Schaf God af – dat is prima, hij vormde het grootste gevaar voor de menselijke vrijheid – maar geef de mens ook een bestaansreden, zinvolheid, creativiteit, ontvankelijkheid, en een manier om zijn eeuwig wezen te ontdekken.

Zen is de andere kant van de medaille. Het mooie van Zen is dat er in Zen geen God is.

Zen heeft een enorme wetenschappelijke benadering wat de transformatie van je bewustzijn aangaat, dat je zo bewust bent dat je niets kwaadaardigs meer kunt doen. Het is geen bevel van buitenaf, het komt vanuit je diepste wezen. Op het moment dat je het centrum

van je wezen kent, wanneer je weet dat je één bent met de kosmos – en dat de kosmos nooit geschapen is, dat het er altijd en altijd is geweest, en dat het er altijd en altijd zal zijn, van eeuwigheid tot eeuwigheid – op het moment dat je je schitterende wezen kent, je verborgen Boeddha, is het onmogelijk om iets verkeerd te doen, is het onmogelijk om iets kwaadaardigs te doen, is het onmogelijk om te zondigen.

In de laatste fase van zijn leven werd Friedrich Nietzsche bijna waanzinnig. Hij werd opgenomen in een psychiatrische inrichting. Zo'n buitengewoon groot denker, wat was hem overkomen? Hij was tot de conclusie gekomen dat God dood is, maar dat is een negatieve conclusie. Hij werd leeg, en zijn vrijheid was zinloos. Hij was niet blij, want hij was alleen bevrijd van God, en waarvoor? Vrijheid heeft twee kanten: van en voor. De andere kant was er niet. Dat maakte hem waanzinnig.

Leegte maakt mensen altijd waanzinnig. Je hebt gronding nodig, een centrum, je hebt een verbinding met het bestaan nodig. Nu God dood is, is er geen enkele verbinding met het bestaan meer. Nu God dood is, blijf je alleen achter, zonder enige gronding. Een boom kan niet zonder wortels leven, en jij ook niet.

God bestond niet, maar het gaf je een enorme troost. De mensen waren ervan vervuld, ook al was het een leugen. Maar als je een leugen duizenden jaren duizenden en duizenden keren herhaalt, wordt het bijna een waarheid. God was een grote troost voor mensen als ze angstig en radeloos waren, als ze dachten aan hun ouderdom en aan de dood, en aan wat daarna komt – de onbekende duisternis.

God is een enorme troost geweest, ook al was het een leugen.

Je moet beseffen dat leugens troostend kunnen zijn. Eigenlijk zijn leugens aangener dan de waarheid.

Gautam Boeddha schijnt het volgende gezegd te hebben: 'De waarheid is bitter in het begin en zoet op het eind, leugens zijn zoet in het begin en bitter op het eind.' Als de leugens aan het licht komen, ontstaat er een enorme verbittering, omdat je bedrogen bent door je ouders, je leraren, je priesters, je zogenaamde leiders. Je bent voortdurend bedrogen. Die frustratie veroorzaakt een enorm wantrouwen bij iedereen. 'Niemand is mijn vertrouwen waard...' er ontstaat een vacuüm.

Nietzsche was dus niet zomaar waanzinnig in de laatste fase van zijn leven, het was het onvermijdelijke gevolg van zijn negatieve benaderingswijze. Het verstand kan alleen maar negatief zijn; het kan argumenteren en kritiseren en sarcastisch zijn, maar het kan je geen enkele voeding geven. Geen enkele negatieve benaderingswijze kan je voeden. Hij verloor dus zijn God en hij verloor zijn troost. Hij werd vrij om vervolgens waanzinnig te worden. En het overkwam niet alleen Friedrich Nietzsche, het was dus geen uitzondering. Veel grote intellectuelen zitten in een psychiatrische inrichting of plegen zelfmoord, want niemand kan in duisternis leven. Je hebt licht nodig en een positieve, constructieve ervaring van de waarheid. Nietzsche vernietigde het licht en creëerde een vacuüm in zichzelf en in degenen die hem navolgden.

Als je diep van binnen een vacuüm voelt, een betekenisloze leegte, dan komt dat door Friedrich Nietzsche. Er is een hele filosofie ontstaan in het westen: Nietzsche is de grondlegger van deze bijzonder negatieve benadering van het leven.

Søren Kierkegaard en Jean-Paul Sartre en Marcel en Jaspers en Martin Heidegger – alle grote denkers uit de eerste helft van de twintigste eeuw – spraken alleen maar over het zinloze, zielsangst, leed, radeloosheid, beklemming. In het westen werd deze filosofie existentialisme genoemd. Dat is het niet. Het is eigenlijk non-existentialisme. Het vernietigt alles dat je troost gaf.

Ik stem in met deze vernietiging, want het waren niets dan leugens waardoor de mensen zich lieten troosten. God, hemel, hel – het zijn allemaal verzinsels, gemaakt om de mensen gerust te stellen. Het is goed dat ze vernietigd zijn, maar het laat de mensen achter in een enorm vacuüm. En vanuit dat vacuüm is het existentialisme ontstaan, daarom verkondigt deze filosofie alleen de betekenisloosheid van het bestaan: ‘Het leven is zinloos.’ En over het zinloze: ‘Je bestaat alleen maar per toeval. Of je hier nu wel of niet bent, dat maakt helemaal niets uit voor het bestaan.’

En deze mensen noemen hun filosofie existentialisme. Ze zouden het ‘accidentalisme’ moeten noemen.

Het bestaan heeft je niet nodig; op de een of andere manier kwam je per toeval, in de marge tevoorschijn. God maakte een marionet van je; en deze filosofen van Nietzsche tot Jean-Paul Sartre reduceren je tot iets willekeurigs.

En in het wezen van de mens leeft een enorme behoefte om zich met het bestaan verbonden te voelen. Hij moet verankerd zijn met het bestaan, want alleen wanneer hij diep verbonden is met het bestaan, zal hij opbloeien tot een Boeddha, zullen miljoenen bloemen in hem opbloeien, zal zijn leven niet zinloos zijn. Dan zal zijn leven vol betekenis zijn en overstromen van gelukzaligheid; zijn leven zal één groot feest zijn.

Maar de conclusie van de zogenaamde existentialisten is, dat je overbodig bent, dat je leven zinloos is, zonder betekenis. Het bestaan heeft je helemaal niet nodig.

Daarom wil ik het werk van Friedrich Nietzsche afmaken; het is nog niet af. Het zal de hele mensheid waanzinnig maken – niet alleen Friedrich Nietzsche, maar de hele mensheid. Zonder God ben je inderdaad vrij, maar waarvoor? Je handen zijn leeg. Vroeger waren ze ook leeg, ze leken weliswaar gevuld, maar ze waren vol met leugens. Nu ben je er echt bewust van dat je handen leeg zijn en dat je nergens naartoe kunt.

Er was eens een heel bekende atheïst. Hij stierf en voordat hij in de doodkist werd gelegd, haalde zijn vrouw zijn mooiste kleren tevoorschijn en zijn beste schoenen, de mooiste stropdas, zo smaakvol mogelijk. Ze wilde op een goede manier afscheid van hem nemen, vaarwelzeggen. Hij was zo goed gekleed, zo goed had hij zich zijn hele leven niet gekleed. En toen kwamen zijn vrienden en de burens. En een vrouw zei: ‘Wauw! Hij is helemaal uitgedost en hij kan nergens naartoe gaan.’ Hij was een atheïst, dus geloofde hij niet in God, hij geloofde niet in de hemel, hij geloofde niet in de hel – nergens om naartoe te gaan en zo goed gekleed! Deze toestand is het gevolg van een negatieve filosofie voor de hele mensheid: goed gekleed, klaar om te gaan, maar nergens om naartoe te gaan. Deze toestand veroorzaakt krankzinnigheid ...

Tenzij je vrijheid de bloei van je bewustzijn wordt en je de eeuwigheid proeft door vrijheid te ervaren, tenzij de ervaring van vrijheid je naar je wortels leidt, naar de kosmos en het bestaan, zul je waanzinnig worden. Je leven zal zinloos zijn, zonder betekenis. Wat je ook doet, het maakt allemaal niets uit.

Het bestaan is volstrekt onintelligent volgens de zogenaamde existentialisten die allemaal Friedrich Nietzsche, de grondlegger, navolgen. Ze hebben God weggenomen denken ze – en volgens de logica lijkt het waar – dat als er geen God is, het bestaan ook dood is, zonder intelligentie, zonder leven. God was het leven, God was het bewustzijn. God vormde de betekenis van ons leven, ons wezen. Nu God er niet meer is, heeft het bestaan geen ziel meer, het leven vloeit voort uit materie. Dus als je sterft, zal alles sterven, niets blijft er van je over.

En of je nu goed of slecht bent, is irrelevant. Het bestaan is volkomen onverschillig, het geeft niets om je. God bekommerde zich om je. Nu God er niet meer is, raak je vervreemd van het

bestaan. Er is geen verbinding, het bestaan draagt geen zorg, kan geen zorg meer dragen omdat het geen bewustzijn meer heeft. Er is geen intelligent universum meer, het bestaat uit dode materie, net zoals jij. En het leven zoals jij het kent vloeit slechts voort uit materie. Iets wat voortvloeit uit iets anders verdwijnt onmiddellijk als dat andere desintegreert ... Als je eenmaal weet dat er een bepaald evenwicht tussen het negatieve en het positieve nodig is, raak je geworteld in het bestaan.

Het ene uiterste is dat je gelooft in God, het andere uiterste is dat je niet in God gelooft, maar je moet gewoon de middenweg kiezen, het evenwicht. Atheïsme en theïsme doen er niet meer toe. Als je jezelf in evenwicht brengt, ontstaat er licht in je, nieuwe vreugde, nieuwe gelukzaligheid, nieuwe intelligentie die niet uit je denken voortkomt. De intelligentie, die niet uit je denken voortkomt, maakt je ervan bewust dat de hele existentie enorm intelligent is. Het leeft niet alleen, het heeft ook gevoel, het beschikt over intelligentie. Als je eenmaal weet dat je innerlijk in evenwicht is en stil en vredig is, gaan er plotseling deuren open, die door je denken gesloten waren geweest, en het hele bestaan wordt glashelder. Je bent hier niet zomaar. Het bestaan heeft je nodig. Zonder jou zou er iets in het bestaan ontbreken en niemand kan je vervangen.

Dit is wat je waardigheid geeft, dat het hele bestaan je zou missen. De sterren en de zon en de maan, de bomen en de vogels en de aarde – alles in het universum zou voelen dat er een kleine lege plek is, die alleen maar door jou bezet kan worden. Dat geeft je een enorme vreugde, een voldoening dat je verbonden bent met het bestaan en dat het bestaan zich om je bekommert. Op het moment dat je transparant en helder bent, kun je zien dat er vanuit alle dimensies grote liefde naar je toe stroomt.

Jij vormt de hoogste trap van de evolutie, van intelligentie, maar het hangt wel van jou af: als je hoger stijgt dan het denken en haar intelligentie, naar no-mind en haar intelligentie, zal het bestaan dit vieren: weer een mens die de ultieme piek heeft bereikt. Een stukje van de existentie heeft plotseling het hoogst mogelijke potentieel bereikt wat in iedereen aanwezig is ...

En iemand die zijn verbinding, zijn diepe verbinding met het bestaan kent, kan niets doen dat tegen het bestaan gericht is, tegen het leven. Dat is gewoon onmogelijk. Hij kan alleen maar zoveel gelukzaligheid, zoveel geluk, zoveel lieflijkheid geven als jij in staat bent om te ontvangen. Maar zijn bron is onuitputtelijk. Wanneer je de onuitputtelijke levensbron en de extase hiervan gevonden hebt, doet het er niet meer toe of je al dan niet een God hebt. Het doet er niet toe of er een hel of een hemel is. Het doet er helemaal niet toe ...

Ik leer je hoe je contact met het bestaan kunt maken, hoe je kunt ontdekken waar je verbonden bent, waar de aansluiting met het bestaan is. Waar vandaan ontvang je van moment tot moment je levenskracht? Waar komt je intelligentie vandaan? Als de existentie onintelligent is, hoe kun jij dan intelligent zijn? Waar vandaan ontvang jij je intelligentie? Heb je er ooit over nagedacht dat als je rozen ziet bloeien, dat al die kleur, al die zachtheid, al die schoonheid ergens verborgen lag in het zaad? Maar het zaad alleen was niet voldoende om tot een roos te kunnen uitgroeien, het heeft de medewerking nodig van het bestaan – de aarde, het water, de zon. Het zaad verdween in de aarde en de rozenstruik begon te groeien. Nu heeft het zuurstof nodig, het heeft water nodig, het heeft de aarde nodig, het heeft de zon nodig, het heeft de maan nodig. Dit alles bij elkaar transformeert het zaad, dat bijna op een dood stuk steen leek. Plotseling is er een transformatie, een metamorfose. Deze rozen, deze kleuren, deze schoonheid, deze geur, kunnen er alleen maar zijn omdat het in het bestaan al aanwezig is. Het ligt allemaal verscholen, verborgen in het zaad. En zo is het met alles wat er gebeurt, het betekent dat het er al was – misschien alleen

als een potentieel. Je bezit intelligentie ...

Osho, *God Is Dead, Now Zen Is the Only Living Truth*, Talk #1.